EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.6.2026
COM(2026) 203 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Tjeckiens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2026) 203 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Tjeckiens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt att förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa.

(2) Den 16 juli 2025 antog kommissionen ett förslag till förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ([2]). Förslaget syftar till att öka unionsfinansieringens effektivitet genom att minska

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välstånd

fragmenteringen av den finansiella strukturen och stödja medlemsstaterna i samordningen av deras ekonomiska politik i enlighet med artikel 175 i EUF-fördraget.

(3) Den 25 november 2025 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Tjeckien inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital samt ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([3]) den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

(4) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är grundläggande förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Den europeiska planeringsterminen är anpassad till konkurrenskraftskompassen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(5) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ([4]). Återhämtnings- och resiliensplanerna har, tillsammans med finansieringen av sammanhållningspolitiken, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna på ett effektivt sätt måste ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste planeringsterminerna, och eftersom program finansierade genom den europeiska sammanhållningspolitiken måste beakta de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att ta itu med de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.

(6) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Tjeckien. Rapporten innehöll en bedömning av Tjeckiens framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Tjeckiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Tjeckien står inför. I landsrapporten bedömdes också Tjeckiens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för

---

och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Förslaget till förordning är för närvarande föremål för förhandlingar med medlagstiftarna.

[3] EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: *http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj*.

[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(7) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och på kommissionens rekommendation, en rekommendation om godkännande av Tjeckiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([5])). Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 4,5 % år 2025, 2,5 % år 2026, 2,6 % år 2027 och 2,9 % år 2028, vilket motsvarar en maximal kumulativ ökningstakt som med 2023 som basår har beräknats till 10,1 % år 2025, 12,9 % år 2026, 15,8 % år 2027 och 19,2 % år 2028.

(8) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul på ett samordnat sätt för att stödja EU:s insatser för att snabbt öka försvarsutgifterna avsevärt ([6]), och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På begäran av Tjeckien antog rådet den 8 juli 2025, efter en rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Tjeckien att avvika från den rekommenderade maximala ökningstakten för nettoutgifter ([7]). Den period under vilken den nationella undantagsklausulen aktiveras (2025–2028) gör det möjligt för Tjeckien att omfördela de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

(9) Den 30 april 2026 lämnade Tjeckien in sin årliga lägesrapport för 2026 ([8]) om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Tjeckiens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts för att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

(10) BNP-tillväxten i fasta priser 2025 var 2,6 %, och HIKP-inflationen låg på 2,3 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,8 % 2026 och 2,4 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 2,7 % 2026 och 2,8 % 2027.

(11) Enligt uppgifter som tillhandahållits av Eurostat ([9]) ökade Tjeckiens offentliga underskott från 2,0 % av BNP 2024 till 2,1 % av BNP 2025. Ökningen av underskottet 2025 återspeglar främst högre offentliga investeringar och ökade statliga subventioner till förnybara energikällor. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid

---

5 Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Tjeckiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C/2025/666, 10.2.2025, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/666/oj).

6 Meddelande från kommissionen, *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

7 Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Tjeckien att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (aktivering av den nationella undantagsklausulen) (EUT C, C/2025/3962, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

8 De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

9 Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

prognosens stoppdatum väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 2,8 % av BNP 2026 och 2,9 % av BNP 2027. Ökningen under 2026 återspeglar främst en fullständig utfasning av skatten på energiföretagens oförutsedda vinster och att staten tar över betalningen av avgiften för förnybar energi från elkonsumenterna. Ökningen av underskottet 2027 återspeglar främst minskade kapitaltransfereringar från EU, vilket i stort sett uppvägs av minskade utgifter för sociala förmåner och offentliga investeringar.

(12) Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen ([10]), som omfattar både nationellt finansierade utgifter och EU-finansierade utgifter, vara i stort sett neutral 2025. Den förväntas vara expansiv med 0,7 % av BNP 2026 och kontraktiv med 0,6 % av BNP 2027.

(13) Enligt uppgifter från Eurostat ([11]) ökade Tjeckiens offentliga skuld från 43,3 % av BNP i slutet av 2024 till 44,3 % av BNP i slutet av 2025. Ökningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst den skuldökande stock- och flödesjusteringen och, i mindre utsträckning, det negativa primärsaldot, som delvis uppvägs av den nominella tillväxten i BNP. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum förväntas enligt kommissionens vårprognos 2026 skuldkvoten öka till 45,8 % i slutet av 2026 och ytterligare till 47,2 % i slutet av 2027. Ökningen 2026 och 2027 återspeglar främst det negativa primärsaldot och, i mindre utsträckning, den skuldökande stock- och flödesjusteringen, som delvis uppvägs av den nominella tillväxten i BNP.

(14) Enligt uppgifter från Eurostat ([12]) uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Tjeckien till 1,2 % av BNP 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de ligga på samma nivå 2026. Detta motsvarar en ökning av BNP med 0,3 procentenheter jämfört med referensåret 2021.

(15) Unionen är fortsatt utsatt för risker på grund av avbrott i energiförsörjningen och förhöjd prisvolatilitet, vilket förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora offentligfinansiella kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Tjeckien vidtagit finanspolitiska åtgärder för att begränsa effekterna av de höga energipriserna för hushåll och företag ([13]), närmare bestämt en allmän sänkning av punktskatterna på diesel som gäller till och med den 31 maj 2026. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas den offentligfinansiella kostnaden för denna åtgärd uppgå till mindre än 0,1 % av BNP 2026. Om åtgärden i fråga skulle fortsätta gälla fram till slutet av 2026, skulle den offentligfinansiella kostnaden för den enligt kommissionens beräkningar uppgå till 0,1 % av BNP 2026.

(16) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Tjeckien med 4,9 % 2025 och med 6,0 % kumulativt under 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen

[10] Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

[11] Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

[12] Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

[13] Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (den 4 maj 2026).

2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten och motsvarar en avvikelse på 0,2 % av BNP på årsbasis. När 2024 och 2025 beaktas tillsammans är den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna lägre än den rekommenderade maximala ökningstakten ([14]).

(17) På grundval av kommissionens beräkningar förväntas nettoutgifterna i Tjeckien öka med 6,4 % år 2026 och med 12,7 % sammantaget 2024, 2025 och 2026. Den förväntade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten och motsvarar en avvikelse på 1,5 % av BNP på årsbasis. För 2024, 2025 och 2026 sammantaget ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifter också under den rekommenderade maximala ökningstakten, med en avvikelse på 0,1 % av BNP uttryckt kumulativt Baserat på nuvarande prognoser för försvarsutgifterna ligger den beräknade avvikelsen dock inom flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen.

(18) Tjeckien antog lagstiftningsreformer 2024 för att ta itu med den långvariga landsspecifika rekommendationen om pensioner. Det finns dock fortfarande risker för den finanspolitiska hållbarheten. Tjeckiens demografiska försörjningskvot för äldre (andelen äldre i förhållande till personer i arbetsför ålder) beräknas öka snabbt efter 2030. Regeringen föreslog nyligen att pensionsindexeringen skulle höjas till hälften av reallöneökningen (i stället för den nuvarande nivån på en tredjedel av reallöneökningen) och dessutom att pensionsindexeringen för äldre pensionärer skulle höjas. Från och med 2025 har arbetande pensionärer rätt till en rabatt på socialförsäkringen, och regeringen föreslog nyligen att man skulle höja den inkomstrelaterade delen av pensionen. Genom att ytterligare uppmuntra äldre arbetstagare att stanna kvar på arbetsmarknaden går det att minska riskerna för den finanspolitiska hållbarheten.

(19) Ihållande strukturella underskott och utgiftstryck visar på behovet av högre kvalitet i de offentliga finanserna. Tjeckien står inför låga till medelhöga risker kopplade till den finanspolitiska hållbarheten. Med tanke på utgiftstrycket på medellång till lång sikt, t.ex. till följd av den åldrande befolkningen, klimatförändringarna och utmaningarna med modellen för ekonomisk tillväxt, krävs dock ytterligare reformer för att öka konkurrenskraften, produktiviteten och hållbarheten. Regeringen står inför utmaningar när det gäller att prioritera de offentliga finanserna och använda utgifterna så produktivt som möjligt, effektivisera skatte- och förmånssystemen, särskilt på arbetsmarknaden och inom social trygghet, och förbättra kvaliteten på tjänsterna, bland annat inom utbildning och hälso- och sjukvård. På utgiftssidan är Tjeckien en av få medlemsstater som inte har någon etablerad praxis för resultatbaserad budgetering eller utgiftsöversyner. Regeringen har åtagit sig att prioritera en effektiv och transparent användning av offentliga medel i linje med statsbudgeten och strategiska investeringar. Det finns dock ännu inga planer på att gå vidare med de nyligen genomförda pilotprojekten med resultatbaserad budgetering och utgiftsöversyner. Tjeckien skulle gynnas av att övergå från den traditionella inputbaserade budgetstrukturen till ett resultatinriktat system som integrerar resultatinformation i budgetbesluten, bland annat genom systematisk användning av utgiftsöversyner och resultatbaserade indikatorer. Detta skulle också kräva en robust institutionell och rättslig ram som säkerställer att resultaten av utgiftsöversynerna och

[14] Eftersom Tjeckien gynnas av flexibilitet enligt den nationella undantagsklausulen är bedömningen av efterlevnaden inriktad på den senare jämförelsen.

resultatinformationen systematiskt återspeglas i budgetbesluten, utgiftsprioriteringen och utformningen av den offentliga politiken.

(20) Ett systematiskt, meningsfullt och skyndsamt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra relevanta intressenter är fortfarande avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(21) Genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, sker i snabbare takt i Tjeckien än genomsnittet på EU-nivå, både när det gäller projekturval och utbetalningar. Den nuvarande drivkraften måste bibehållas, samtidigt som investeringarnas inverkan i praktiken maximeras. Tjeckien vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att öka konkurrenskraften och tillväxten. Det är mycket viktigt att se till att de nya investeringar som Tjeckien fastställt i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna – främst de som är kopplade till de fem prioriteringarna i förordningen om halvtidsöversyn ([15]) – genomförs på ett snabbt och ändamålsenligt sätt.

(22) Tjeckien står inför flera utmaningar när det gäller offentlig förvaltning, utfasning av fossila bränslen, arbetsmarknad, utbildning, kapitalmarknader, innovation och företagsklimat.

(23) Tjeckiens företagsklimat hindras av den offentliga förvaltningens begränsade kapacitet. Den offentliga förvaltningen har framför allt svårt att locka till sig, behålla och få fram talanger. Lönerna inom den offentliga förvaltningen har till exempel sjunkit både i reala termer och jämfört med den privata sektorn i nästan tio år. När det gäller chefstjänster, it-tjänster och experttjänster i Prag ligger skillnaden jämfört med den privata sektorn på omkring 46 %. Stabiliteten i ledande befattningar inom centralförvaltningen är också mycket låg, då över 40 % av den nominellt opolitiska högsta ledningen byts ut vid varje regeringsskifte. Uppsägningar klassificeras ofta som omorganisation, vilket begränsar det rättsliga skyddet. Ett lagstiftningsförslag för att reformera den offentliga förvaltningen har lagts fram i parlamentet. Eftersom det inte finns någon konsekvensbedömning att ta del av är det svårt att bedöma effekterna av förslaget i detta skede. Den administrativa kapaciteten är fortfarande begränsad i mindre gynnade regioner (Karlovarský, Ústecký och Moravskoslezský) som står inför strukturella utmaningar kopplade till ekonomisk utveckling och humankapital, vilket hindrar den regionala konkurrenskraften och tillväxten. Den offentliga förvaltningens kapacitet skulle till exempel kunna stärkas genom bättre informationsspridning om arbetsmöjligheter, bättre urval och fortbildning av chefer, flexiblare och högre löner, särskilt för chefer och experter, ökat rättsligt skydd för högre tjänstemän inom centralförvaltningen och lägre administrativa bördor.

(24) Tjeckiens fragmenterade kommunala styrning och föråldrade regler för kommunal skattefördelning ger inte incitament till ekonomisk utveckling, återspeglar inte på ett korrekt sätt kostnaderna för de tjänster som kommuner av olika storlek tillhandahåller, hämmar den territoriella sammanhållningen och genererar stora, outnyttjade

[15] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

besparingar. Tjeckien har de minsta kommunerna bland OECD-länderna. Detta omfattar även huvudstaden Prag, som står för mer än 25 % av landets BNP och är uppdelad i 57 kommuner. Den rättsliga ramen för samarbete mellan kommuner är dessutom underutvecklad, vilket hindrar kommunerna från att delegera ansvar på områden som fysisk planering och transport till kommunala sammanslutningar. Tjeckiens kommuner har också de största besparingarna i förhållande till BNP i EU. Bortsett från fragmenteringen beror dessa stora besparingar också på reglerna för skattefördelning (*rozpočtové určení daní*). Enligt dessa regler fördelas den övervägande delen av intäkterna utifrån antalet fast bosatta. De ger dock inte tillräckliga incitament till ekonomisk utveckling (särskilt byggverksamhet) och återspeglar inte på ett korrekt sätt de faktiska kostnaderna för de tjänster som de regionala centrumen tillhandahåller.

(25) Processerna för fysisk planering och tillståndsgivning är fortfarande komplexa och långsamma, vilket innebär en betydande begränsning för företagsklimatet och konkurrenskraften samt leder till ökade kostnader för den ekonomiska och kommersiella utvecklingen. De ökar också indirekt energikostnaderna (på grund av den långsamma utbyggnaden av energiinfrastruktur), gör det svårare för människor att flytta närmare arbetet (på grund av bristen på bostäder till överkomlig kostnad) och bromsar den digitala omställningen (på grund av den långsamma utbyggnaden av viktig digital infrastruktur). Tjeckien har till exempel en av EU:s lägsta täckningsgrader när det gäller nät med mycket hög kapacitet och fiberanslutning till fastigheter. Reglerna för fysisk planering är särskilt betungande i stora städer, och det kan ta över tio år att uppdatera en stadsplan. Situationen skulle till exempel kunna förbättras genom att omfördela ansvaret för fysisk planering mellan staten och kommunerna och differentiera planeringskraven för små och stora samhällen. När det gäller bygglov har det gjorts vissa framsteg, i synnerhet tack vare inrättandet av en specialiserad myndighet för offentlig infrastruktur och digitalisering. Det finns dock fortfarande få tecken på att tillståndsbehandlingen går snabbare. En fortsatt förbättring av digitaliseringen, bland annat när det gäller interoperabilitet, samt av kapaciteten och ledningen vid stadsbyggnadskontoren skulle kunna bidra till att påskynda processen.

(26) Tillgången till bostäder till överkomlig kostnad är låg och försämras. Under de senaste tio åren har förhållandet mellan bostadspriser och inkomster i Tjeckien ökat i den tredje snabbaste takten inom EU. Det är särskilt svårt att ha råd med boende i städerna, där 11,2 % av befolkningen lägger mer än 40 % av sin inkomst på boende. Bland personer som tjänar mindre än 60 % av medianinkomsten ligger andelen på 43,4 %. Tillgången till subventionerade bostäder är en av de lägsta i EU, och över 160 000 människor är drabbade av hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Den nuvarande ramen för bostadsbeskattning skapar inte de incitament som krävs för att råda bot på situationen. Intäkterna från den återkommande fastighetsbeskattningen är mycket låga och uppgår till 0,4 % av BNP (EU: 1,8 %), och korttidsuthyrning behandlas mer fördelaktigt än långtidsuthyrning. Om fastighetsskatten höjs och kopplas till marknadsvärdet, i kombination med att de skattemässiga fördelarna för korttidsuthyrning avskaffas, skulle detta skapa incitament för långtidsuthyrning av lediga bostäder och bostäder för korttidsuthyrning samt för tätare bebyggelse. Efterfrågan skulle också minska om den personliga avdragsrätten för räntekostnader på bolån sänktes. På utbudssidan skulle man, utöver att förbättra den fysiska planeringen, bygglovsprocessen och de kommunala incitamenten, även kunna utöka bostadsbeståndet genom att investera mer i bostadsbyggande och renoveringar inom den offentliga och den ideella sektorn.

(27) De tjeckiska hushållen har ett högre sparande än EU-genomsnittet, men en stor del av deras finansiella tillgångar finns fortfarande i form av kontanter och inlåning. Samtidigt är hushållens direktinvesteringar i noterade aktier och obligationer fortfarande begränsade, liksom investeringarna via försäkringsprodukter och pensionsfonder, vilka ligger betydligt under EU-genomsnittet – trots att andelen investeringar via investeringsfonder är högre än tidigare. Att kanalisera privat sparande genom kapitalmarknaderna skulle kunna frigöra värdefull ytterligare finansiering till företag och öka den för närvarande mycket låga andelen noterade aktier och obligationer som en källa till företagsfinansiering.

(28) Den nyligen införda långsiktiga investeringsprodukten har fått ett positivt genomslag, men utformningen kan behöva ändras för att säkerställa additionalitet i förhållande till andra långsiktiga sparinstrument, såsom pensionsfonder i den tredje pelaren. Deltagandet i pensionsfonder i den tredje pelaren bör stödjas, och särskilt yngre anställda och anställda med lägre inkomster bör uppmuntras att öka sina inbetalningar. En större andel kapitalinvesteringar i pensionsfonderna i den tredje pelaren skulle förbättra deras blygsamma avkastningsprofil och göra dem mer attraktiva. Detta skulle kunna främjas genom att man skapar förutsättningar för mer diversifierade långsiktiga investeringsstrategier, samtidigt som man ser över de regleringsmässiga aspekter och standardinvesteringsalternativ som begränsar aktieexponeringen, investeringsflexibiliteten och lämpliga utbetalningsalternativ, och uppmuntrar till ett starkt livränteinslag. En översikt över de offentliga pensionerna som jämför fondavkastning och avgifter, i kombination med ett pensionsuppföljningssystem som visar ackumulerade rättigheter från både offentliga och privata pensionssystem, skulle öka insynen, konkurrensen och medvetenheten.

(29) Innovativa företag har begränsad tillgång till andra finansieringsformer än banklån eftersom det tjeckiska ekosystemet för private equity och riskkapital är splittrat och underutvecklat och en stor del av finansieringen till innovativa företag är beroende av utländska investerare. Genom att uppmuntra institutionella investerare och privatpersoner att i större utsträckning investera i noterade och onoterade aktier, riskkapital och private equity skulle man kunna bredda utbudet av långsiktigt riskkapital som står till företagens förfogande. I detta sammanhang skulle ytterligare åtgärder för att avskräcka från tidiga uttag hos inhemska institutionella investerare, såsom försäkringsgivare och pensionsfonder, öka deras möjligheter att investera mer i tillgångsslag med en längre investeringshorisont.

(30) De pågående insatserna för att ge offentligt stöd och locka institutionella och icke-professionella investerare till private equity och riskkapital bör utvidgas ytterligare genom att öka användningen av finansieringsinstrument, inbegripet fond-i-fond-strukturer och lämpliga riskminskningsmekanismer. Sådana instrument kan bidra till att mobilisera privat finansiering till innovativa och tillväxtorienterade företag och därigenom stödja konkurrenskraften och utfasningen av fossila bränslen i ekonomin. Detta skulle kräva att den nationella utvecklingsbankens förvaltningskapacitet på detta område stärks, så att den kan utforma och införa sådana instrument på ett effektivt sätt.

(31) Tjeckien har vidtagit flera åtgärder för att förbättra sitt innovationsekosystem, men det krävs ytterligare åtgärder för att utnyttja landets forsknings- och innovationspotential. 2025 års reform av personaloptionerna gör systemet mer attraktivt för uppstartsföretag, och en ny lag om nystartade företag håller på att utarbetas som ska förbättra regelverket för innovativa företag. Detta är nödvändigt eftersom administrativa hinder fortsätter att tynga de tjeckiska företagen – 71 % av företagen ser regleringar som ett hinder för investeringar. Innovationsresultaten ligger också under

EU-genomsnittet. De tjeckiska företagen ligger också under EU-genomsnittet när det gäller införandet av avancerade digitala verktyg, och företagens digitala intensitet är i stort sett oförändrad, något som i många fall beror på bristande digitala färdigheter och ekonomiska begränsningar. Den nya lagen om forskning, utveckling och innovation (som träder i kraft 2027) ska främja kunskapsöverföring och möjliggöra flexibel FoU-finansiering, men de institutionella incitamenten för att kommersialisera forskning och kopplingarna mellan den akademiska världen och näringslivet är fortfarande svaga. Reformen av skatteavdragen för forskning och utveckling syftar till att göra systemet mer attraktivt, men det behövs ytterligare åtgärder för att öka förutsägbarheten i tillämpningen av systemet, eftersom endast 30 % av de företag som bedriver forskning utnyttjar det. Forskningspotentialen begränsas dessutom av minskande FoU-utgifter (1,8 % av BNP år 2024) och låg effektivitet, vilket hämmas av ett mycket fragmenterat forskningssystem.

(32) Tjeckiens ihållande stora beroende av importerade fossila bränslen gör ekonomin sårbar för pris- och utbudschocker, vilket utgör en risk för landets ekonomiska säkerhet och långsiktiga konkurrenskraft. Transportsektorn står för den största och växande andelen av den slutliga energianvändningen, som huvudsakligen härrör från förbränning av fossila bränslen. Användningen av utsläppsfria fordon ligger fortfarande långt under EU-genomsnittet. De reformer som antagits som en del av REPowerEU bör kompletteras med ytterligare åtgärder för att främja utsläppsfri mobilitet. Detta skulle till exempel kunna innebära att man behåller undantaget från vägavgifter för utsläppsfria personbilar och skåpbilar, samt att man inför undantag från vägtullar för utsläppsfria tunga fordon för att bidra till utfasningen av fossila bränslen i den stora tjeckiska godstransportsektorn. Sådana insatser för att fasa ut fossila bränslen bör också bidra till att åtgärda den bristande tillgången till prisvärda och lättillgängliga utsläppsfria kollektivtrafikalternativ, vilket hindrar mobiliteten och tillgången till grundläggande tjänster, särskilt bland låginkomsthushåll, genom att man förbättrar den regionala konnektiviteten, gör tjänsterna mer ekonomiskt överkomliga för utsatta hushåll och stöder system för efterfrågestyrda transporter när så är lämpligt. Industrins energiförbrukning är fortfarande hög, även om den har minskat under de senaste åren, vilket återspeglar effektivitetsförbättringar och strukturella förändringar. För att åstadkomma en kostnadseffektiv utfasning av fossila bränslen och säkerställa industrins konkurrenskraft krävs ytterligare investeringar i energieffektivitet och elektrifiering. Den tjeckiska industrins gradvisa övergång till produktion av större volymer grön teknik är en positiv utveckling. Fossila bränslen är fortfarande den dominerande källan för elproduktion och stod för omkring 40 % av den totala produktionen år 2025. Eftersom fjärrvärme i stort sett fortfarande drivs med fossila bränslen behövs det också ytterligare insatser för att fasa ut fossila bränslen i sektorn och ge stöd till förnybar uppvärmning och kylning. Dessutom utnyttjas miljöbeskattningen i Tjeckien i för liten utsträckning.

(33) Tjeckiens andel förnybar energi i elmixen stagnerade på 16,6 %, vilket är den näst lägsta andelen i EU 2025. Elpriserna styrs fortfarande till stor del av den dyra naturgasen, som fortfarande spelar en dominerande roll som den teknik som avgör marginalpriset. Reformer inom ramen för REPowerEU bidrog till ett rationaliserat tillståndsförfarande, men vindkraftspotentialen är fortfarande till stor del outnyttjad. Tack vare accelerationsområdena för förnybar energi, som förväntas utses senast i augusti 2026 som en del av återhämtnings- och resiliensplanen, kommer det att gå snabbare att utveckla storskaliga anläggningar för förnybar energi, vilket i sin tur kommer att bidra till mer ekonomiskt överkomliga energipriser och minska utsattheten för externa risker. Bristen på långsiktig trygghet för investerare inom förnybar energi

utgör fortfarande ett betydande strukturellt hinder för utbyggnaden av tekniken. Inledandet av energiauktioner och utvecklingen av långsiktiga avtal i större omfattning skulle göra det möjligt för stora projekt för förnybar energi att växa bortom traditionella stödsystem och även skapa möjligheter för energiintensiva industrier att fasa ut fossila bränslen.

(34) Den begränsade kapaciteten i Tjeckiens elnät och behovet av att uppgradera näten fortsätter att hämma en snabb utbyggnad av förnybara energikällor. Nätinvesteringarna ligger också fortfarande under den nivå som krävs för att tillgodose de ökade behoven i fråga om elektrifiering och hållbar mobilitet. Förseningarna i genomförandet av stora investeringar i elnätsinfrastruktur kvarstår, framför allt på grund av flaskhalsar inom fysisk planering och bristande administrativ kapacitet. Dessutom kvarstår utmaningar när det gäller nätförvaltningen, bland annat köer för nätanslutning och outnyttjade kapacitetsreservationer samt en långsam utbyggnad av smarta mätare. Tjeckien har visserligen vidtagit viktiga lagstiftningsåtgärder för att möjliggöra mer icke-fossil flexibilitet, men ytterligare investeringar inom sektorn skulle skapa mer stabilitet på marknaden. Eldatacentret (EDC) erbjuder redan funktioner för energidelning, men de sista faserna av EDC, som ska möjliggöra en självständig samordning av teknisk flexibilitet och marknadsflexibilitet, har ännu inte genomförts. Dessa skulle möjliggöra övergången till en mer flexibel energisektor, inklusive utveckling och integrering av ny teknik. Tariffreformen, inklusive införandet av ett dynamiskt tariffsystem, är också en viktig pusselbit som saknas för att fullt ut kunna utnyttja fördelarna med inhemsk flexibilitet och säkerställa en effektiv nätförvaltning.

(35) Tjeckien har gjort framsteg när det gäller att förbättra energieffektiviteten i bostadsbyggnadsbeståndet. Stödprogrammen för renovering har gett resultat, även om förbättringarna i stor utsträckning har varit koncentrerade till enfamiljshus, medan renoveringen av flerbostadshus och bostäder för låginkomsttagare fortfarande går trögt. Renoveringen av offentliga byggnader är en ständig utmaning. Inom denna eftersläpande sektor har införandet av innovativa finansieringsinstrument potential att mobilisera privat kapital för investeringar i energibesparingar.

(36) Svag klimat- och vattenresiliens är en allt större utmaning för produktiviteten inom Tjeckiens industri-, jordbruks- och energisektorer. Tjeckien präglas av svag administrativ styrning och bristande kapacitet när det gäller klimatanpassning och vattenpolitik. Genomförandet av denna politik hindras av en systematisk brist på personal inom ministerierna och på alla förvaltningsnivåer, otydlig ansvarsfördelning mellan dem samt avsaknad av ett effektivt samordningssystem. Genom att inrätta ett samordningssystem, fastställa ansvarsområden och stärka den institutionella kapaciteten skulle anpassningspolitiken inom alla sektorer kunna genomföras i praktiken.

(37) Tjeckiens arbetsmarknad kännetecknas av hög sysselsättning, med en sysselsättningsgrad på 82,9 % år 2025 (EU: 76,1 %) och en arbetslöshet på 2,8 % (EU: 6,0 %). Här rankar man i båda fallen bland de bästa i EU. Andelen lediga jobb ligger dock nära EU-genomsnittet. Förutom att öka rörligheten på arbetsmarknaden skulle man kunna fylla de lediga tjänsterna genom att öka sysselsättningsgraden bland vissa befolkningsgrupper. Hit hör bland annat föräldrar till små barn, romer och personer med funktionsnedsättning. Enligt uppskattningar var 66 % av de ekonomiskt aktiva ukrainska flyktingarna sysselsatta år 2024; dock uppgav hälften av dem att de hade arbeten som inte motsvarade deras kvalifikationer. Detta hänger bland annat samman med att det är komplicerat att få utländska kvalifikationer erkända och att det finns ett stort antal reglerade yrken. Sysselsättningsgraden bland romer låg på omkring 55 %

2024 (jämfört med 82,3 % bland befolkningen i allmänhet), och nästan hälften av unga romer i åldern 16–29 år varken arbetar eller studerar (jämfört med 8,6 % nationellt), vilket undergräver den sociala delaktigheten.

(38) Skatte- och förmånssystemet fortsätter att avskräcka föräldrar, särskilt unga mödrar, från att börja arbeta igen. Medan sysselsättningsgraden bland kvinnor låg på 77,5 % år 2025 (EU: 71,3 %), uppgick skillnaden i sysselsättning mellan kvinnor och män bland kvinnor i åldern 25–34 år till 32,8 procentenheter år 2025, vilket är en av de högsta siffrorna i EU. Lönegapet mellan kvinnor och män låg på 18,5 % 2024 (EU: 11,1 %), bland annat på grund av långa föräldraledigheter. Beskattningen av inkomster för den andra inkomsttagaren låg över EU-genomsnittet 2025 och över skattekilen för ensamstående personer med samma lönenivå. Skatteavdraget för makar som inte arbetar och utformningen av familjeförmåner avskräcker föräldrar, särskilt mödrar, från att arbeta. När det gäller tillgången till barnomsorg hade endast 7,9 % av barnen under tre år barnomsorg 2025, vilket är en förbättring med 3,5 procentenheter jämfört med 2023, men fortfarande långt under EU-genomsnittet på 40,5 %. Detta beror både på att antalet barn har minskat och att kapaciteten har ökat, men i vissa regioner behövs fortfarande mer kapacitet (samt bättre prognoser för efterfrågan). Kapaciteten inom samhälls- och hembaserade långvariga omsorgstjänster är fortfarande underutvecklad, vilket minskar sysselsättningen bland vårdgivare – oftast kvinnor – och samtidigt leder till större utmaningar när det gäller vårdorganisationen, även inom hälso- och sjukvården. De offentliga investeringarna i långvarig vård och omsorg på särskilda boenden är 14 % högre i Tjeckien jämfört med EU, samtidigt som investeringarna i hembaserade tjänster är 20,5 % lägre än i EU, vilket visar på att det behövs en mer balanserad offentlig investeringsstruktur för långvarig vård och omsorg mot bakgrund av den snabbt åldrande befolkningen. Hälso- och sjukvårdssystemet är fortfarande alltför beroende av sjukhusbaserade tjänster, med stor sängkapacitet, låg beläggningsgrad och onödiga inläggningar, vilket tyder på ineffektivitet och bristande samordning med primärvården och den lokala vården.

(39) Skatte- och bidragssystemet fortsätter att lägga en tung börda på låginkomsttagare, vilket minskar de ekonomiska incitamenten att arbeta på grund av höga avgifter som inte är avdragsgilla och minskade bidrag när inkomsten stiger. Tjeckien har en av de högsta skattekilarna för ensamstående arbetstagare som tjänar 50 % av genomsnittslönen, vilket avskräcker från formell sysselsättning och underblåser den grå ekonomin och arbetsfattigdomen. En anpassning av skatten på arbete skulle kunna lätta på denna börda och uppmuntra fler människor att ta en standardanställning. Tjeckien har också en hög andel egenföretagare (13 %, EU: 9 %) som beskattas mycket lägre än traditionella arbetstagare. Det nuvarande systemet gör det möjligt för egenföretagare att dra av 40–80 % av inkomsten som rörelsekostnader eller, för dem som tjänar mindre än 2 miljoner tjeckiska kronor per år, att välja en schablonskatt. Denna skatt är betydligt lägre än den skatt som en vanlig anställd med motsvarande inkomst skulle betala, och egenföretagare med höga inkomster betalar endast en fjärdedel av den skatt som en motsvarande anställd skulle betala. En nyligen genomförd reform för att höja schablonbeloppen upphävdes i mars 2026, vilket innebar att den lägsta pensionsberäkningsgrunden bibehölls på 35 % av genomsnittslönen. Att avskaffa undantag för höginkomsttagare skulle kunna förbättra rättvisan och minska snedvridningarna på arbetsmarknaden.

(40) Med tanke på den avgörande roll som humankapital spelar för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med de strukturella

utmaningar kopplade till humankapital på kompetens- och utbildningsområdet som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna till Tjeckien för 2026 kan bidra till att genomföra rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

(41) Det relativt låga deltagandet i och slutförandet av högre utbildning förvärrar bristen på kvalificerad arbetskraft, särskilt i mindre utvecklade regioner. Andelen 25–34-åringar med högre utbildning är fortfarande bland de lägsta i EU (36 %, EU: 45 % 2025), vilket är långt under EU:s mål på 45 %. Den totala andelen personer som deltar i högre utbildning är fortfarande låg trots en svag ökning mellan 2020 och 2023, och andelen avhopp är fortsatt hög, särskilt inom informations- och kommunikationsteknik (IKT), jordbruk och tjänster. Bristen på tillräckligt ekonomiskt stöd och tillräcklig karriärvägledning till studenter samt bristande överensstämmelse mellan utbildningsprogrammen och studenternas förväntningar är några av anledningarna bakom den höga andelen som avbryter studierna vid tjeckiska högre utbildningsanstalter. Bostäder till överkomlig kostnad är fortsatt också en av de största utmaningarna. Otillräckligt stöd till studenter, bland annat studenter med funktionsnedsättning, begränsar deras tillgång till, deltagande i och möjlighet att fullfölja högre utbildning.

(42) Deltagandet i program inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM) är fortfarande något lågt jämfört med EU-genomsnittet, vilket tyder på ihållande strukturella utmaningar. År 2023 tog endast 11,8 kvinnor per 1 000 personer i åldern 20–29 år examen inom STEM-ämnena, vilket är lägre än EU-genomsnittet på 15. Denna trend bidrar till kompetensbrist i sektorer med hög efterfrågan, riskerar att hämma innovations- och forskningskapaciteten och speglar mer övergripande utmaningar när det gäller studenternas deltagande i och fullföljande av studier, bland annat bristande vägledning för att välja STEM-inriktningar.

(43) Tjeckien står inför utmaningar inom sekundärutbildningen, framför allt i form av otillräcklig kapacitet vid de allmänna sekundärskolorna och begränsad flexibilitet för eleverna att byta mellan allmän och specialiserad utbildning, vilket begränsar elevernas möjligheter att framgångsrikt gå vidare till högre utbildning. Trots ett växande intresse för allmän utbildning har utbudet inte hållit jämna steg med efterfrågan. Även om en betydande andel av de studerande inom yrkesutbildning har behörighet att söka till högre utbildning ligger andelen antagna under den för studenter i den allmänna utbildningen, vilket bidrar till en fortsatt låg andel personer med högre utbildning. Dessa utmaningar förvärras av bristen på kvalificerade lärare, särskilt inom områden med stor efterfrågan såsom STEM-ämnena och i vissa regioner, vilket riskerar att påverka utbildningskvaliteten.

(44) Utbildningsresultaten i Tjeckien påverkas starkt av socioekonomisk bakgrund, och skillnaderna i resultat mellan socioekonomiskt gynnade och mindre gynnade elever är bland de största i EU. I matematik var skillnaden den femte största i EU i Pisa 2022. Tidig akademisk spårning, skillnader mellan olika skolformer och segregeringen av romska barn bidrar till dessa resultat, parallellt med bestående regionala ojämlikheter när det gäller tillgången till utbildning. Åtgärder har vidtagits för att ta itu med dessa utmaningar, bland annat har ett stödprogram införts för skolor med en hög andel mindre gynnade elever, men det krävs ytterligare insatser. Ytterligare förbättringar skulle kunna omfatta bättre stöd till lärare och skolledare för att genomföra de reviderade läroplanerna och minska den administrativa bördan för mindre skolor.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Tjeckien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta att följa de maximala ökningstakterna för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025, samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen för högre försvarsutgifter. Stärka försvarsutgifterna och försvarsberedskapen och samtidigt säkerställa utgiftseffektivitet och en gradvis anpassning av budgeten till strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av ökade energipriser är tillfälliga, inriktade på att skydda utsatta hushåll eller på att tillgodose behoven hos energiintensiva företag och bevarar incitamenten för energibesparingar och samtidigt se till att deras offentligfinansiella kostnader är förenliga med åtagandena i EU:s finanspolitiska ram. Förbättra incitamenten för äldre arbetstagare att fortsätta arbeta. Effektivisera de offentliga utgifterna, särskilt genom systematisk användning av utgiftsöversyner och resultatbaserade indikatorer.

2. Säkerställa kontinuiteten i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Upprätthålla genomförandetakten inom ramen för de sammanhållningspolitiska programmen och när så är lämpligt bygga på omfördelning till strategiska prioriteringar och flexibiliteter i halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.

3. Stärka den offentliga förvaltningens kapacitet, både på statsnivå och i mindre gynnade regioner, att locka till sig och behålla talanger och utveckla kompetens. Öka de offentliga investeringarna och den administrativa effektiviteten genom att förenkla och stimulera samarbetet mellan kommunala förvaltningar och reformera reglerna för kommunal skattefördelning. Förenkla den fysiska planeringen och förbättra digitaliseringen, kapaciteten och ledningen vid stadsbyggnadskontoren. Förbättra utbudet av bostäder till överkomlig kostnad och subventionerade bostäder genom att utvidga den offentliga och ideella sektorns roll och uppmuntra till effektivare användning av befintliga bostäder genom reformer av fastighets- och inkomstskatten.

4. Stärka kapitalmarknaderna, företagens tillgång till andra finansieringsformer än banklån och villkoren för sparande, investeringar och innovation genom att främja hushållens investeringar på kapitalmarknaderna och genom att förbättra utformningen av produkter för långsiktigt sparande och pensionsfonder i den tredje pelaren. Uppmuntra institutionella investerare att handla med noterade och onoterade aktier samt riskkapital och private equity. Öka användningen av finansieringsinstrument, bland annat genom att stärka den nationella utvecklingsbankens kapacitet att mobilisera privat finansiering. Främja innovation och stärka företagsklimatet genom att förbättra regelverket för uppstartsföretag, minska fragmenteringen inom forskningssystemet och påskynda införandet av teknik, bland annat genom tekniköverföring från den akademiska världen och effektiv användning av skatteförmåner för forskning och utveckling.

5. Minska beroendet av fossila bränslen, särskilt inom vägtransport, industri, uppvärmning och elproduktion. Ge ytterligare incitament för utbyggnaden av storskalig kapacitet för förnybar energi, särskilt vindkraft. Modernisera och utvidga elnäten, öka den fossilfria flexibiliteten, säkerställa genomförandet av alla funktioner i eldatacentret och möjliggöra elektrifiering av transport- och industriprocesser. Anta åtgärder för att minska energiförbrukningen och koldioxidintensiteten i byggnadssektorn, särskilt i det offentliga byggnadsbeståndet. Stärka styrningen och samordningen av klimatresiliensen på alla förvaltningsnivåer.

6. Öka underrepresenterade gruppers deltagande på arbetsmarknaden och förenkla erkännandet av utländska kvalifikationer. Sänka de negativa incitament som avskräcker föräldrar från att återgå till arbetet och förbättra tillhandahållandet av barnomsorg och långvariga omsorgstjänster för att uppmuntra fler kvinnor att ta sig in på arbetsmarknaden. Minska skattetrycket för låginkomsttagare och undantagen för egenföretagare med höga inkomster. Förbättra kompetensen och utbildningsresultaten genom att öka deltagandet, minska avhoppstalen och erbjuda bättre stöd till studenter inom högre utbildning, samt ge ökat stöd till mindre gynnade skolor och elever inom grundskole- och gymnasieutbildning. Öka antalet studenter och utexaminerade inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, särskilt kvinnor. Utöka tillgången till allmän utbildning, underlätta övergången mellan allmän utbildning och yrkesutbildning samt åtgärda lärarbristen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande